

Windmolens in Brussel: raar of raak?

Het gebruik van windenergie is in het Brussels Gewest nog zeer marginaal. Hier en daar rijpen de geesten om windmolens te installeren. Wegen de voordelen op tegen de nadelen in een stedelijke omgeving?

Hoe kunnen we energievraagstukken verzoenen met milieu- en klimaatkwesties in ons gewest (om nog maar te zwijgen van sociale kwesties, zoals brandstofarmoede)? Beetje bij beetje zijn burgers, bedrijven en regeringen zich bewust geworden van de noodzaak om iets te ondernemen via rationeel energiegebruik en de ontwikkeling van hernieuwbare energiebronnen.

BIOMASSA + FOTOVOLTAÏSCHE ENERGIE

In Brussel is de productie van hernieuwbare energie hoofdzakelijk gebaseerd op het gebruik van biomassa, die in drie vormen voorkomt:

- vast: afvalverbranding in de verbrandingsoven van Neder-over-Heembeek.
- vloeibaar: terugwinning van koolzaadolie in warmtekraftkoppelingseenheden
- gasvormig: terugwinning en benutting door warmtekraftkoppeling van gassen die vrijkomen bij de gisting van rioolslib dat wordt gewonnen in de noordelijke rioolwaterzuiveringsinstallatie.

Een andere belangrijke bron van duurzame energieproductie in het gewest is fotovoltaïsche energie, al vele jaren zeer populair bij zowel particulieren als bedrijven. In tegenstelling tot de andere twee gewesten

is het gebruik van windenergie in het Brussels Gewest nog zeer marginaal. De redenen hiervoor zijn divers. Ze houden enerzijds verband met de kenmerken van deze technologie en anderzijds met de stedelijke kenmerken van het gewest.

VOOR- EN NADELEN

Wind heeft vele voordelen:

- windenergie is hernieuwbaar en vereist geen brandstof, creëert geen broeikasgasen en produceert geen toxisch of radioactief afval
- windenergie wordt geproduceerd zonder de luchtkwaliteit te schaden of het water of de bodem te verontreinigen
- het bodemvlak dat nodig is voor de installatie van windturbines bedraagt slechts 2%. Het resterende gebied is beschikbaar voor andere doeleinden.
- De productie van windenergie volgt ons energieverbruik: het waait vaker in de winter, wanneer de vraag naar elektriciteit het grootst is.

Maar het heeft ook grote nadelen:

- windenergie is niet constant, windenergie is op zichzelf niet voldoende om een energie- en milieubeleid uit te stippelen, daarvoor is een koppeling van windenergie met fotovoltaïsche zonnepanelen nodig.
- effecten op het landschap (esthetisch),
- effecten op fauna en flora, zoals lawaai, elektromagnetische interferentie, stroboscopische effecten, op de vogeltrek, enz.
- afhankelijk van topografie, weer en milieu

STEDENBOUWKUNDIGE VERGUNNING

Windturbineprojecten in Brussel beginnen in de hoofden van sommigen vorm aan te

De keuze van de locatie van een windturbine is niet onbelangrijk, het heeft gevolgen voor het milieu en voor levende organismen, denk aan de effecten van lawaai, stroboscopische effecten, gevolgen voor de biodiversiteit, enz.

In stedelijke gebieden ondervinden meer mensen last van windturbines. Tenzij er gekozen wordt voor een discreter model, zoals dat van Toyota op zijn site te Evere.

nemen. Maar is het een goed idee? Is het de oplossing van de toekomst voor het gewest? Vandaag zijn er drie mogelijkheden om windmolens in stedelijke gebieden te integreren. Ze kunnen van bij het ontwerpstadium in gebouwen worden geïntegreerd, in bestaande gebouwen worden geïntegreerd of direct op de grond worden geplaatst en zo in de openbare ruimte worden geïntegreerd. In de eerste twee gevallen gaat het over het algemeen om kleine, middelgrote installaties waarvoor gemeentelijke vergunningen nodig zijn. Maar om een windturbine op een perceel te installeren moeten eerst een stedenbouwkundige vergunning en een milieuvergunning worden aangevraagd.

MILIEU-IMPACT

Het milieu-effectenrapport is een van de belangrijkste documenten in het dossier. Het is onder meer een instrument voor communicatie en overleg met alle stakeholders: de

betrokken burgers en plaatselijke overheden, verenigingen, vakbonden, enz.

Er moet ook een openbaar onderzoek worden georganiseerd. Bedoeling is het publiek over het project te informeren en hun opmerkingen, suggesties en tegenvoorstellen te verzamelen, zodat de bevoegde autoriteit over alle elementen beschikt die ze nodig heeft om over de aanvraag te beslissen. Het staat open voor het publiek, voor iedereen dus.

OVERLAST VERMIJDEN

Bij de analyse van het dossier zal met bepaalde aspecten rekening worden gehouden:

- de bodemaanwending
- de kenmerken van de gekozen windmolen
- opmerkingen van buurtbewoners, buurtverenigingen, naburige gemeenten, enz.
- de afstand tot de huizen
- lawaai en stroboscopische effecten (schaduwwerking) op de buurt (bewoners, bedrijven, groenvoorzieningen, enz.)

- gevolgen voor de biodiversiteit, afstand tot gebieden zoals Natura 2000, natuurreserveaten, stadsmoestuinen, de Groene Wandeling, enz.
- impact van de installatiewerkzaamheden
- enz.

In 2021 heeft een bedrijf, gelegen nabij de afrit van de ring in Anderlecht, een bouwvergunning aangevraagd voor een 149,5 m hoge windturbine in een stedelijk industriegebied. De bouwvergunning werd geweigerd, om uiteenlopende redenen.

We stellen vast dat grote windturbines weliswaar geschikt zijn in grote en landelijke gebieden zoals Wallonië en Vlaanderen. Maar ze zijn veel moeilijker te integreren in stedelijke gebieden zoals Brussel, waar de stad een zeer beperkt potentieel biedt. ■

Yael Huysse